

A Magyar Köztársaság nevében!

A Dr. Spisák Béla ügyvéd (4400 Nyíregyháza, Pf. 4.) által képviselt **felpers neve** (felperes címe) felperesnek a Dr. Noll László ügyvéd (8800 Nagykanizsa, Ady E. u. 4.) által képviselt **I. rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű a Dr. Varga Attila ügyvéd (7400 Kaposvár, Fő u. 12.) által képviselt **II. rendű alperes neve** (II.rendű alperes címe) II. rendű a Dr. Neszményiné dr. Balogh Szilvia ügyvéd (8630 Balatonboglár, Erzsébet u. 1/a.) által képviselt **III.rendű alperes neve** (III.rendű alperes címe) III. rendű alperesek ellen szerződés hatálytalanságának megállapítása és egyéb iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2007. április 25. napján kelt 2.G.40.037/2006/47. számú ítélete ellen az I. és II. rendű alperesek által 49. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán a Pécsi Ítéltábla meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Mellőzi az I. és II. rendű alperes elsőfokú illeték és perköltség-fizetésre kötelezését, és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. és II. rendű alperesnek 15 napon belül 626.370,- (hatszázhuszonhatezer-háromszázhetven) forint elsőfokú perköltséget, valamint az Állami Adóhatóság külön felhívására 452.600,- (négy százötvenkettőezer-hatszáz) forint elsőfokú illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állami adóhatóság külön felhívására 452.600,- (négy százötvenkettőezer-hatszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 15 napon belül 324.000,- (háromszázhuszonnégyezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította, hogy az I. és II. rendű alperesek között 2005. április 1. napján a k.-i 7192/15/A/1, 2, 3, 4, 5. helyrajzi számú ingatlanokra megkötött adásvételi szerződés a felperessel szemben hatálytalan. Kötelezte a II. rendű alperest annak tűrésére, hogy a felperes ezen ingatlanokból a Somogy Megyei Bíróság 1.G.40.108/2004/44. számú, a Pécsi Ítéltábla Gf.30.182/2006/3. számú ítélete folytán jogerőre emelkedett ítéletében foglalt 7.543.386,- Ft és járulékai követelésre kielégítést keressen végrehajtás útján.

Az elsőfokú bíróság ítélet ellen az I. és II. rendű alperesek jelentettek be fellebbezést, fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a kereset elutasítását kérték. Az időközben felszámolás alá került I. rendű alperes felszámolója által meghatalmazott jogi képviselő az I. alperes fellebbezését a másodfokú eljárás során fenntartotta, és azzal egészítette ki, hogy kéri a felperesi kereset elutasítását azért is, mert e vagyontárgyak átruházására megkötött szerződést a felszámoló maga is megtámadta a Cstv. 40.§ (1) bekezdés a) pontja alapján, valamint e szerződések semmiségének megállapítását is kérte a Somogy Megyei Bírósághoz benyújtott keresetlevelében.

A felperes és a III. rendű alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság azzal egészíti ki, hogy az I. rendű alperes 2007. szeptember 13-tól felszámolás alatt áll, felszámolója a C. M. B. és T. Kft.

Az így kiegészített tényállásra, nevezetesen az I. rendű alperes felszámolásának tényére figyelemmel a felperesi kereset érdemben nem bírálható el, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatva, a felperesi keresetet - érdemi elbírálás nélkül - elutasította az alábbi indokok miatt:

A felperes által előterjesztett, az I. és II. rendű alperesek közti szerződés hatálytalanságának megállapítására irányuló, a Ptk. 203.§ (1) bekezdésén alapuló kereseti kérelem a Pp.123.§-a szerinti úgynevezett megállapítási kereset. A Pp. 123. § (1) bekezdésének második fordulata értelmében megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva, vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet. A megállapítási kereset idézett törvényi rendelkezés szerinti feltételeit az eljárás során a bíróságnak mindvégig, hivatalból vizsgálnia kell.

A megállapított tényállásból következően a felperesnek jogerős bírósági ítélettel megítélt pénzkövetelése van az I. rendű alperessel szemben. A Ptk. 203.§-a szerinti hatálytalansági kereset sikere esetén a felperesnek arra volna lehetősége, hogy az I. rendű alperessel szemben a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 6.§-a szerinti eljárásban, a követelés pénzforgalmi úton történő érvényesítése eredménytelensége esetén, a Vht. 11.§ (1) és 13.§ (1) bekezdése alapján végrehajtási eljárást kezdeményezzen, és a Vht. 15.§-a alapján az I. rendű alperessel szemben a Somogy Megyei Bíróság 2.G.40.108/2004/44. számú jogerős marasztaló határozata alapján végrehajtási lap kibocsátását kérje. E végrehajtási lapon - az I. és II. rendű alperesek közti szerződés hatálytalanságának megállapítása esetén - a felperes a Vht. 136.§ (1) bekezdése értelmében oly módon kérhetne végrehajtást a II. rendű alperes által megvásárolt ingatlanra, mintha az továbbra is az adós, I. rendű alperes tulajdonában állna. A szerződés hatálytalanságát megállapító ítélet ugyanis a tartozás kötelezettjének személyét nem változtatja meg, a tartozás kötelezettje továbbra is az I. rendű alperes marad, és az I. rendű alperessel szemben indított végrehajtási eljárásban volna szüksége a felperesnek jogai megóvása végett arra a megállapításra, hogy a perrel érintett ingatlanra az I. és II. rendű alperesek által megkötött szerződés hatálytalan, azaz azt a felperes szempontjából úgy kell tekinteni, mintha meg sem kötötték volna.

A fentiekből következően sem szerződés hatálytalanságát kimondó bírósági ítélet alapján, sem a Somogy Megyei Bíróság 1.G.40.108/2004/44. számú ítélete alapján nem lehet a II. rendű alperessel szemben a Vht. szabályaira figyelemmel pénzkövetelés behajtása iránt végrehajtási lapot kiállítani. A II. rendű alperest tűrésre kötelező, jelen perben hozott bírósági ítélet alapján legfeljebb a Vht. 172.§ (1) bekezdése szerinti meghatározott cselekmény elvégzésére vagy tűrésre irányulhatna a végrehajtási kérelem abban az esetben, ha a II. rendű alperes az ingatlanára elrendelt végrehajtást megakadályozná, e végrehajtási eljárás azonban pénzkövetelés behajtására nem alkalmas.

Mindaddig fennállt tehát a felperesi jogvédelem szükségessége a II. rendű alperessel szemben, amíg az I. rendű alperessel szembeni pénzfizetésre kötelező, marasztaló bírósági ítélet végrehajtásának az I. rendű alperessel szemben a Vht. szerint helye volt.

A másodfokú eljárás során azonban a körülmények megváltoztak, nevezetesen az I. rendű alperes felszámolásának megkezdésére tekintettel a vele szembeni igények elbírálásakor már a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. számú törvény (Cstv.) rendelkezéseit is alkalmazni kell. A Cstv. 38.§ (3) bekezdése értelmében a felszámolás kezdő időpontja után a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni, ebből következően az adóssal szemben pénzkövetelés végrehajtása iránt a végrehajtási lapot kiállítani nem lehet. A Cstv. 38.§ (1) bekezdése értelmében pedig az adós ellen a felszámolás kezdő időpontjában folyamatban lévő - a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos - végrehajtási eljárásokat a

végrehajtást foganatosító bíróságnak haladéktalanul meg kell szüntetni. A felperes I. rendű alperes adóssal szembeni követelése jogerős bírósági határozaton alapuló, felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelés, mert annak kiegyenlítésére a felszámolás körébe tartozó vagyon terhére az I. rendű alperes adós volna köteles. Nem változtat a követelés ekkénti megítélésében az a tény, hogy a hatálytalanság megállapítása esetén a felperes a követelést a II. rendű alperes vagyonából elégítené ki, ugyanis a fentebb már kifejtettek szerint a követelés kötelezettje továbbra is az I. rendű alperes maradt. Az adóssal szemben tehát pénzkövetelés iránt végrehajtási eljárást lefolytatni, és a Vht. szerinti végrehajtási lap kibocsátását kérni nem lehet, a felszámolás kezdő időpontja után az úgynevezett egyedi végrehajtások helyett a gazdálkodó szervezettel szembeni úgynevezett totális végrehajtás veszi kezdetét, melynek során a hitelezői igények kielégítésére már a Cstv. rendelkezései az irányadók.

A fentiekből következik az, hogy a felperesnek a II. rendű alperessel szemben jogai megóvása végett a Ptk. 203.§-a szerint a szerződés hatálytalanságának megállapítása nem szükséges, a felperes a II. rendű alperessel szemben nincs jogvédelmi helyzetben, mert az I. rendű alperessel szembeni végrehajtás elrendelésének kizártsága nem teszi lehetővé azt, hogy a felperes a felszámolás alatt álló gazdasági társasággal szembeni pénzkövetelését a II. rendű alperes tulajdonában álló ingatlanból elégítse ki.

A felperes az alperesekkel szemben a Cstv. 40.§-a alapján indított perben, a jelen per tárgyává tett szerződés megtámadásával érheti el azt, hogy a perbeli ingatlan a felszámolási eljárás során a felszámolási vagyon részévé váljon, az úgynevezett totális végrehajtás e vagyontárgyra is kiterjedjen, és ezáltal a felperes - és ezzel együtt a többi hitelező - hitelezői igénye kielégítése nagyobb mértékű legyen.

A fentiek okán tehát a felperes megállapítási keresetének a Pp. 123.§-ának egyik feltétele, nevezetesen a jogmegóvás szükségessége hiányzik, ezért a felperesi keresetet, annak érdemi elbírálása nélkül el kellett utasítani. A kifejtettek szerint a másodfokú bíróság álláspontja szerint a tárgyalás felfüggesztése szükségtelen volt, ezért került sor az I. rendű alperes erre irányuló kérelme elutasítására.

Az alperesek fellebbezése eredményes volt, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása folytán a felperes teljes egészében pervesztes lett, így a Pp. 78.§ (1) bekezdése értelmében mind az első-, mind a másodfokú eljárás I. és II. rendű alperesi költségeinek megtérítésére a felperes köteles, ezért az elsőfokú bíróság ítélete perköltség és illeték rendelkezéseit a másodfokú bíróság mellőzte, és e helyett a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján hozott határozatot. A feljegyzett első- és másodfokú illetéket a felperes az Itv. 74.§-ára figyelemmel a Kmr. 13.§ (2) bekezdése alapján köteles az államnak megtéríteni. Az alpereseknek járó perköltség összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 23.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése alapján állapította meg.

Dr. Veszeley Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Zóka Ferenc s.k. bíró